

זכרון החורבן בונה את ההשתקקות לחיים מתוקנים ושלמים, לתיקון עולם במלכות שדי

1. הלכות מלכים לרמב"ם פרק יא

א. המלך המשיח עתיד לעמוד ולהחזיר מלכות בית דוד ליושנה הממשלה הראשונה, ובונה מקדש ומקבץ נדחי ישראל. וחוזרין כל המשפטים בימיו כשהיו מקודם: מקריבין קרבנות, ועושין שמיטין ויובלות, ככל מִצְוַתן האמורה בתורה. וכל מי שאינו מאמין בו, או מי שאינו מחכה לביאתו – לא בשאר נביאים בלבד הוא כופר אלא בתורה ובמשה רבינו, שהרי התורה מעידה עליו, שנאמר: וְשָׁבַת עַד-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, וְשָׁמַעַתְּ בְּקוֹלוֹ, כְּכֹל אֲשֶׁר-אָנֹכִי מְצַוֶּה, הַיּוֹם: אַתָּה וּבְנֶיךָ, בְּכָל-לְבָבְךָ וּבְכָל-נַפְשֶׁךָ. וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת-שְׁבוּתֶךָ, וְרַחֲמֶךָ; וְשָׁב, וְקִבְּצָךָ מִכָּל-הָעַמִּים, אֲשֶׁר הִפְצִיךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, שָׁמָּה. אִם-יְהִי נִדְחָךָ, בְּקִצָּה הַשָּׁמַיִם--מִשָּׁם, יִקְבְּצֶךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, וּמִשָּׁם, יִקְחֶךָ. וְהִבִּיאֶךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-יָרְשׁוּ אֲבוֹתֶיךָ--וּירְשֶׁתָּהּ; וְהִיטִבְךָ וְהִרְבֶּךָ, מֵאֲבוֹתֶיךָ. וְמִלֵּ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת-לְבָבְךָ, וְאֶת-לֵבב זָרְעֶךָ: לֹא־הִבֵּה אֶת-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, בְּכָל-לְבָבְךָ וּבְכָל-נַפְשֶׁךָ--לְמַעַן חִיֶּיךָ (דברים ל, ג-ה).

2.

צפית לישועה

א.

כתב הרמב"ם בהל' מלכים (ריש פי"א), המלך המשיח עתיד לעמוד וכו' וכל מי שאינו מאמין בו או מי שאינו מחכה לביאתו, לא בשאר נביאים בלבד הוא כופר אלא בתורה ובמשה רבינו, שהרי התורה העידה עליו שנאמר (דברים ל) ושב ה' אלקיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך וגו' אם יהיה נדחך בקצה השמים וגו' והביאך ה', ע"כ. ויש לדקדק בדבריו, דבשלמא מי שאינו מאמין בו הוא כופר, שהרי התורה העידה עליו, אבל מי שאינו מחכה לביאתו, דמשמע אף שמאמין בביאת המשיח אלא שאינו מחכה לביאתו, והיינו שטוב בעיניו המצב הנוכחי כמות שהוא ואינו מצפה לישועה, ולמה נקרא משום זה בלבד כופר בתורת משה הרי הוא מאמין במה שכתוב בתורה.

וי"ל בבי' הענין, דהנה ענין ביאת המשיח הוא התיקון הגמור של הבריאה במלכות שדי, שאז יקוים היעוד של כי מלאה הארץ דעה את ה' ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ, ונשגב ה' לבדו ביום ההוא. זו התכלית שלמענה ברא השי"ת את כל הבריאה. וכל המציאות הנוכחית של הבריאה, מציאות של עולם השקר והזוהמא, ועולם מלא תלאות וצרות, היא רק פרוודור להגיע דרכו אל התכלית הנרצית, שהיא תיקון העולם במלכות שדי. וכמש"כ הרמב"ן בפירושו עה"ת על פרשת התשובה בפ' נצבים, והיה כי יבוא עליך כל הדברים האלה וגו' ושב עד ה' אלקיך וגו' ושב ה' אלקיך את

שבותך ורחמך ושב וקבצך וגו' אם יהיה נדחך בקצה השמים וגו', שכולה נאמרה על אחרית הימים. ועפ"ז מפרש הפסוק שנאמר להלן, ומל ה' אלקיך את לבבך ואת לבב זרעך לאהבה את ה' אלקיך וגו', דקאי נמי על ימות המשיח, וכלשונו, כי מזמן הבריאה היתה רשות ביד האדם לעשות כרצונו צדיק או רשע, וכל זמן התורה כן, כדי שיהיה להם זכות בבחירתם בטוב, ועונש ברצותם ברע. אבל לימות המשיח תהיה הבחירה בטוב להם טבע, לא יתאוה להם הלב למה שאינו ראוי ולא יחפוץ בו כלל. והיא המילה הנזכרת כאן, כי החמדה והתאוה ערלה ללב, ומול הלב הוא שלא יחמוד ולא יתאוה, וישוב האדם בזמן ההוא לאשר היה קודם חטאו של אדם הראשון, שהיה עושה בטבעו מה שראוי לעשות ולא היה לו ברצונו דבר והפכו וכו'. וזהו שאמרו רבותינו (שבת קנא): והגיעו שנים אשר תאמר אין לי בהם חפץ, אלו ימות המשיח שאין בהם לא זכות ולא חובה וכו', עכ"ל. והיינו מפני שבימות המשיח יתוקן העולם במלכות שדי ויתאוו אך לטוב. וכן כותב גם הרמב"ם (בהל' תשובה פ"ז), וכבר הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן ומיד הן נגאלין, שנאמר והיה כי יבוא עליך כל הדברים וגו' ושב עד ה' אלקיך ושב ה' אלקיך וגו', ע"כ. והיינו שבקץ הגלות יופיע אור גדול של תשובה עד שכולם יתאוו אך לטוב.

ולאור זה י"ל שהאמונה בביאת המשיח והצפיה לישועה היא מסקנה מוכרחת מהאמונה השלמה, שיהודי המאמין כי בששת ימים עשה ה' את כל הבריאה, השמים והארץ וכל צבאם, ויש לו את

ההכרה הנכונה כי לא לתהו בראה, ולא יתכן שברא הקב"ה את הבריאה בשביל שתהיה כפי שהיא כעת, עולם שכולו רע, מלא זוהמה וטומאה ונתון תחת שלטון הרע, הרי שבהכרח כל זה אינו אלא שלב בדרך אל התכלית, כי כן יסד המלך מלכו של עולם שסדר הבריאה יהיה ע"ד חשוכא והדר נהורא, אך תכלית הבריאה היא שתגיע לבסוף למדרגה העליונה של מלאה הארץ דעה את ה', לתקן עולם במלכות שד"י ולהפנות אליך כל רשעי ארץ, שאז תשתנה כל הבריאה לטוב המוחלט, ותבטל כל מציאות הרע כמש"נ ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ. וכל מציאות הבריאה עתה היא רק מעבר ופרוזודור להגיע בעדו אל התיקון הגמור בביאת מלך המשיח, שאז יתגלה בכל הבריאה כי לה' המלוכה ומושל בגויים.

נמצא א"כ שזה שאמונתו שלמה ובהירה וחדור בהכרת הדעת במהות תכלית הבריאה, אצלו כל המציאות הנוכחית של הבריאה היא כדבר ארעי העומד בכל רגע להסתיים ולהגיע לתכליתו, והאמונה בביאת המשיח היא אצלו כדבר המובן מאליו שאי אפשר להיות אחרת, והיא חלק בלתי נפרד מהאמונה שמאמין בהשי"ת שברא את העולם למען יכירו הנבראים כח מלכותו, וע"כ מצפה בכל עת לביאתו. ולאור זה הרי מובן שמי שאינו מחכה לביאתו הוא שעצם האמונה פגומה אצלו, שאין לו את המבט הנכון על הבריאה ותכלית רצון ה' בבריאתה, ולכן אין הבריאה במצבה הנוכחי אצלו כפרוזודור גרידא בדרך אל הטרקלין, שהוא התכלית לתקן עולם במלכות שד"י בביאת המלך המשיח,